

דעם רבינ'ס אעשיות

ספורי מעשיות משנים קדמוניות
מרבנו הקדוש רבי נחמן מברסלב
זיע"א

המעשה עם הבחינות
בלשון הקודש - ואידיש

מעשה י'
מבערגיר ועני (6)
גליון 66

שבת שלום קוראים יקרים

רחוקנו מאותו דבר שבקדשה שאנו רוצים כל כך. בתוך כאב הרחוק, ומורת הרוח מעצמנו יש חזק גדול, אני עדין מאמין! לא התיאשתי! אף על פי שאני נופל כל כך הרבה, ונראה שאני רק נסוג לאחור, אני עדין רוצה! אני מנסה עוד פעם! ולכן כל כך כואב לי, כי לצערנו כשיהודי מתיאש לגמרי ח"ו הוא מאבד את הרגש לכל הענין, וכבר לא בוכה ומצטער על חסרונו, כי זה כבר לא אכפת לו...

מוהרנ"ת פותב, שכשרבנו ז"ל היה מדבר אתו על יראת שמים כדרכו, היה שואל אותו אם הוא בוכה... "היה מספר ומשיח עמי מענין יראת השם ואם אני בוכה לפרקים וכו'" (חיי מוהר"ן קצה) כי הבכיה והצער שיש לנו כשלא זכינו להתקדש כראוי, זה סימן על רצוננו הקדוש שעדין פועם בקרבנו.

ואכן, אנו רואים במעשה זה, שעל ידי הנהגה זו, שהלך כל יום לחפש את הכתב, ובכה כשלא מצא, על ידי זה זכה בסוף למצא את הכתב ואת הפלה בת העני, וחרז הפל למקומו הנכון. כי באמת האדם צריך לעשות את שלו, לפי היכלת והפחות שלו, ולה' הישועה.

"והבחור הנ"ל היה דרכו לילך בכל יום ועשה לו סימן בשלשה אילנות". כאן, בסוף המעשה מתחילים להבין מעט בגדלתו ונקדתו הטובה של בן הבערגיר, שאף על פי שכבר נראה שהתיאש לגמרי מלחזר לשוב, וכבר טוב לפניו לבלות במדבר מספר ימי חיו, עדין הוא הולך יום יום בעקביות, ומחפש את הכתב תחת שלושה אילנות. הוא לא ידע היכן הכתב, לכן עשה מה שיהיה יכול לעשות לפי בחינתו. "וכשהיה חוזר משם, היה בא עם עינים בכינות מחמת שהיה בוכה". כאבו הגדול ודמעותיו מלמדים אותנו שבתוך תוכו הוא לא התיאש, עדין היתה לו אמונה שימצא את הכתב, ולכן בכה כל כך ונחל מפח נפש כשלא מצא.

אפשר ללמד מן הבערגיר התחזקות עצומה, שאף על פי שיש דברים שאנו רחוקים מהם עדין, וזה לא נראה כלל שנוזכה להגיע אליהם אי פעם, איך נדע שלא התיאשנו? איך נבדק אם אנחנו עדין מציתים לצדיק שצעק "געוואלד זייט אייך נישט מיאש"? התשובה היא פשוטה: נבדק את עצמנו האם זה כואב לנו, האם אנו בוכים להשי"ת לפעמים על

שבת שלום ומברך!

ספורי מעשיות משנים קדמוניות - מעשה י' מבערגיר ועני (6)

שפורה רבנו נחמן מברסלב זיע"א - לשה"ק

שוב התחיל הקיסר להתאנח ולגנח: כמה שיבה רעה ומרה להקיסר הזה, כי שמע, שהיפתתאר שלו נאבדה, והוא נשלח! ויאמר, עוד אותו הבחור: בשביל אכזריותו וגדלותו שלו אבד את עצמו ואת בתו, ואני נשלכתי לכאן; הכל עלידו!

שאלו עוד (הינו הקיסר להבחור): אם היה בא לידך היית נוקם בו? השיב לו: לאו! אדרבא! הייתי מפרנסו ממש כמו שאני מפרנס אותך.

ויתודע הקיסר אליו והודיעו, שהוא בעצמו הוא הקיסר הנ"ל, ומה שעבר עליו וכו'. ונפל עליו (הבחור הנ"ל) וחקקו ונשקו. והיא (הינו היפתתאר, שהיתה גם כן שם, רק שהיתה נדמית לזכר) שמעה כל זאת, מה שאלו מדברים זה לזה.

והבחור הנ"ל היה דרפו לילך בכל יום ועשה לו סימן בשלשה אילנות, כי היה שם אלפי אלפים אילנות, ובקש שם הכתב הנ"ל (הינו בשלשה אילנות מהם) ועשה בהם סימן כדי שלמחר לא יצטרך לבדק ולחפש באלו השלשה אילנות. כלי האי ואולי ימצא אותו הכתב הנ"ל.

וכשהיה חוזר משם, היה בא עם עינים בכויות מחמת שהיה בוכה, כשבקש ולא מצא. שאלו אותו: מה אתה מבקש באלו האילנות, כנ"ל, ואחר כך אתה חוזר ועיניך בכויות?

השיב להם וספר להם כל אותו המעשה, שבת הקיסר שלחה לו כתב וכו', וטמן אותו באלו אילנות, ובא רוח סערה וכו', כנ"ל, ועתה הוא מבקש אולי ימצא.

אמרו לו: למחר, כשתלך לבקש, גלף גם כן עמך, אולי נמצא אנחנו אותו הכתב. וכן היה, והלכו הם עמו גם כן, ומצאה הבת קיסר את אותו הכתב באילן, ופתחה אותו וראתה, שהוא כתב ידה ממש.

וישבו שם אלו הנ"ל יחד, והיו אוכלים ושותים, כנ"ל. והיו מנגנים בכלי שיר, כי כלם היו יכולים לנגן, כי זה קיסר, וכן הם יכלו גם כן לנגן, כנ"ל.

והוא, הבחור הנ"ל, היה הבריה ביניהם, כי כבר היה שם מפבר. והיה מביא להם בשר ואכלו והיו שורפים שם עצים, שהיו יקרים מן זהב פישוב,

והיה אותו הבחור הנ"ל מוכיח להם (לשון הוכחה וברור דברים), שפאן טוב לבלות ימי חייהם כפי הטוב שיש לבני אדם בעולם פישוב, טוב לפניהם לישב פאן לבלות פאן ימי חייהם. שאלו אותו: מה טוב היה לך, שאתה אומר, שפאן טוב יותר לפניה? השיב להם וספר לפניהם מה שעבר עליו שהיה בן בערגיר וכו', עד שבא לכאן, ומה היה לו בזה שהוא בן בערגיר, שהיה לו כל טוב, גם פאן יש לו כל טוב. והוכיח להם, שטוב לבלות פאן ימי חייהם.

שאלו הקיסר הזה הנ"ל: השמעת מאותו הקיסר? השיב לו ששמע. שאל אותו על היפתתאר, אם שמע ממנה. השיב לו גם כן: הן. והתחיל הבחור להתרגז ואמר: זה

הרוצח! (הינו אותו הקיסר הנ"ל שדברו ממנו, כי הוא לא ידע, שזה שמדבר עמו הוא הוא הקיסר בעצמו. והיה הבחור אומר בכעס כחורק בשניו עליו ואמר בכעס זה הרוצח). ושאלו (הינו זה הקיסר, שנדמה לאיש אחר, שאל להבחור): מפני מה הוא רוצח? השיב לו: בשביל אכזריותו שלו וגסותו באתי לכאן.

שאלו: ואיך? וישב עצמו הבחור, שבכאן אין לו ממי להתירא, והגיד לו וספר לו כל אותו המאדע שעבר עליו. (נראין הדברים, שבתחלה לא ספר לו גוף המעשה, רק שהיה בן בערגיר) שאלו: אם היה זה הקיסר בא לידך היית נוקם בו עכשו? השיב לו: לאו. (כי הוא היה רחמן) אדרבא! הייתי מפרנסו כמו שאני מפרנס אותך.

חֲשֹׁבָה בְּדַעְתָּהּ: אם תגיד לו תכף שהיא היא, כִּשְׁתַּחֲזֹר ותפֹּטט אלו המלבושים ותחזור ליפיה ותהיה שוב יפת־תאר כמקדם יוכל לפל ולגוע, והיא רוצה שיהיה בכשרות פֶּדֶת. והלכה והחזירה לו הַכְּתָב, ואמרה לו, שִׁמְצָאָה הַכְּתָב. ותכף נפל חלשות. והחיו והבריאו אותו, והיה ביניהם שִׁמְחָה גְדוֹלָה.

אחרי־כֵּן אָמַר אוֹתוֹ הַבְּחוּר: לָמָּה לִי הַכְּתָב? הֵיכֵן אֲמַצְאָה? כִּי בְּהִכְרַח הִיא עֲכָשׁוּ אֶצֶל אִיזָה מְלָךְ, וְלָמָּה לִי זֹאת? אֲבֵלָה כָּאֵן יָמִי חַיִּי! וְהָשִׁיב לָהּ הַכְּתָב וְאָמַר לָהּ: הֲאֵלֶּךְ הַכְּתָב וְתִלְךְ וְתִשְׁאַנְּנָה (פי היא נדמית לזכר, כפ"ל) וְרָצְתָה לִילָךְ.

וּבִקְשָׁה מִמֶּנּוּ, שִׁילָךְ עִמָּה גַם־כֵּן, כִּי הוּא בְּוֹדָאֵי יַקַּח אוֹתָהּ, וְהָיָה הַטּוֹב הַהוּא, אֲשֶׁר יְהִיָּה לִי, אֶתֶּן לָךְ חֶלֶק גַּם־כֵּן (הֵינּוּ שֶׁהֵבֵת קִיסָר, שְׁנֹדְמִית לְזָכָר, אֲמָרָה אֶל הַבְּחוּר, שְׁלֹא יָדַע שֶׁהִיא בְּעֶצְמָהּ הִיא הִיפְתִּית־תֹּאֵר הַנַּ"ל, שִׁילָךְ עִמּוֹ גַם־כֵּן, וְהוּא בְּוֹדָאֵי יַקַּח אֶת הִיפְתִּית־תֹּאֵר וְיִיטֵב עִם הַבְּחוּר גַּם־כֵּן). וְהַבְּחוּר רָאָה, שֶׁהוּא אִישׁ חָכָם (הֵינּוּ הֵבֵת קִיסָר, שְׁאֲנֵנוּ מְדַבְּרִים עָלֶיהָ בְּלִשׁוֹן זָכָר כַּנַּ"ל), וּבְוֹדָאֵי יִשְׁיַג וְיַקַּח אוֹתָהּ, וְנִתְרַצָּה לִילָךְ עִמּוֹ

וְהַקִּיסָר הַנַּ"ל הָיָה נִשְׁאָר לְבָדוּ, כִּי הוּא הָיָה יָרָא לְשׁוֹב אֶל הַמְּדִינָה, וּבִקְשָׁה מִמֶּנּוּ שִׁילָךְ גַּם־כֵּן, כִּי מֵאַחַר שֶׁהוּא יָשׁוּב וְיַקַּח הִיפְתִּית־תֹּאֵר, אֵין לוֹ אִימָה עוֹד (כִּי יַחֲזֹר הַמַּזַּל) וְיִוָּכַל לְהָשִׁיבוּ גַם־כֵּן.

וְהָלְכוּ אֵלּוּ הַשְּׁלֹשָׁה יַחַד, וְשִׁכְרוּ לָהֶם סְפִינָה. וּבָאוּ אֶל הַמְּדִינָה, שְׁיִוְשְׁבֵת שָׁם הַקִּיסָרִית, וּבָאוּ אֶל אוֹתוֹ הָעִיר, שֶׁהִיא יוֹשְׁבֵת שָׁם, וְהַעֲמִידוֹ הַסְּפִינָה,

וְיִשְׁבָּה עֲצָמָה (בֵּת הַקִּיסָר): אם תודיע תכף לאמה, שִׁבַּאתָה תוּכַל לְגוּעַ. וְשִׁלְחָה אֶצְלָהּ בְּאֲשֶׁר שְׁנַמְצָא אִישׁ, שְׁיִוְדַע יְדִיעָה מִבְּתָהּ. אַחֲר־כֵּן הִלְכָה בְּעֲצָמָה וְסִפְרָה לְהַקִּיסָרִית כָּל מַה שֶׁעָבַר עַל בְּתָהּ, וְסִפְרָה לָהּ כָּל הַמַּעֲשֵׂה, וּלְבִסוּף אֲמָרָה לָהּ: וְהִיא גַם־כֵּן בְּכָאֵן. אַחֲר־כֵּן אֲמָרָה לָהּ הָאֵמֶת: אֲנִי אֲנִי הִיא,

וְהוֹדִיעָהּ לָהּ, שֶׁגַּם הִחֲתַן שָׁלָהּ, בֶּן הַבְּעֵרְגִיר, הוּא גַם־כֵּן בְּכָאֵן, אֶךְ אֲמָרָה לָהּ, שֶׁאֵינָה רוֹצָה בְּאֶפְן אַחֵר, רַק שְׁיִשְׁיִבוּ אֶת אָבִיָּהּ הַקִּיסָר לְמִקוּמוֹ, וְאִמָּה לֹא הִיָּתָה מְרָצִית לָזֶה כָּלֵל, כִּי חָרָה לָהּ עָלָיו מְאֹד עַל שֶׁבִשְׁבִּילוֹ הָיָה כָּל הַנַּ"ל, אֶךְ אַף־עַל־פִּי־כֵן הִכְרַחָה לְמִלְאוֹת רְצוֹן בְּתָהּ. וְרָצוּ לְהָשִׁיבוּ וְיִבְקָשׁוּ וְהִנֵּה אֵין הַקִּיסָר נִמְצָא כָּלֵל.

וְהַגִּידָהּ לָהּ בְּתָהּ, שֶׁגַּם הוּא בְּכָאֵן, וְהִיָּתָה הַחֲתָנָה. וְהַשְּׁמִחָה בְּשִׁלְמוֹת, וְהַמְּלוּכָה וְהַקִּיסָרִית קִבְּלוּ הַזּוּג הַזֶּה וּמְלָכּוֹ בְּכָפָה.

גַּם אַחֲר־כֵּן לֹא הָיָה לְהַקִּיסָר הַזֶּקֶן גְּדֻלָּה, כִּי הַכֹּל הָיָה עַל־יָדוֹ. הַמַּאֲטָרָאס טַפְּחוּ טַפְּחוּ אוֹתוֹ עַל פָּנָיו וְדַחְפוּהוּ.

הַבְּעֵרְגִיר הָיָה לוֹ גְּדֻלָּה מְאֹד (כִּי הוּא) אָבִי הַקִּיסָר, שֶׁהוּא הָעֵקֶר. בְּלוֹט כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית י"ט): הִהָרָה הַמְּלֵט, הֵינּוּ בְּעֵרְגִיר, וּמִמֶּנּוּ נוֹלַד מְשִׁיחַ, שְׁיִבּוֹא בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן.

יִשְׂרָאֵל הָיָה לָהֶם סִימָנִים בְּמִצְרַיִם (שְׁמוֹת א): "פְּקֹד פְּקֹדֹתַי" מִי שְׁיֵאמַר לָהֶם זֶה הַלְּשׁוֹן, הוּא הַגּוֹאֵל. וְהַדְּבָר תְּמוּנָה: מֵאַחַר שֶׁיִּדְעוּ כָּל יִשְׂרָאֵל מִזֶּה, אִם־כֵּן מֵהוּ הַסִּימָן? אֶפְשָׁר לֹא נִמְסָר אֶלָּא לְהַזְקֵנִים, וְגַם עַל הַגּוֹאֵל הָאֲחֵרוֹן בְּוֹדָאֵי יֵשׁ סִימָנִים.

מְשִׁיחַ יָגִיד לְיִשְׂרָאֵל כָּל מַה שֶׁעָבַר עַל יִשְׂרָאֵל בְּכָל יוֹם וְיוֹם. עַל כָּל אַחַד וְאַחַד מִיִּשְׂרָאֵל בְּפֶרֶט.

תִּמְרָ אֲבָדָה גַם־כֵּן הַסִּימָנִים, כַּמּוּבָא בַּמְדָּרָשׁ (מְדָרְשׁ רַבָּה פְּרָשֵׁת בְּרֵאשִׁית פְּרָשָׁה פ"ה): גַּם כְּשֶׁהִיָּתָה יוֹצֵאת לְשִׁרְךָ, בָּא הַסִּ"מ (הַסִּמָּ"ד מ"ם) וְהִרְחִיק מִמֶּנָּה הַסִּימָנִים, וּבָא גְּבֻרִיאֵל וְקָרְבָן, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בַּמְדָּרָשׁ, וּמִמֶּנָּה נוֹלַד מְשִׁיחַ, שְׁיִבּוֹא בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

בְּעֵנֶן הַמְּבָאָר בְּמַעֲשֵׂה זֶה, שֶׁכָּל אַחַד בָּא עִם שִׁיר שֶׁל חֲשֵׁק, וְלִקְצָתָם וְכוּ', הַנִּמְשָׁל מוֹבָן, שֶׁכְּמוֹ כֵּן כְּפֹה גְּדוֹלִים עוֹשִׂים מַה שְׁעוֹשִׂים, וְכָל אַחַד אוֹמֵר שִׁירִים וְכִיּוֹצֵא וְרוֹצִים לְהַשִּׁיג תְּכֵלֶת הַמְּבַקֵּשׁ, וְאֵין מִי שְׁיִזְכָּה לְעַקֵּר הַתְּכֵלֶת הָאֲמֵתִי בְּשִׁלְמוֹת, כִּי אִם הָרְאוּי לָזֶה, וְלִקְצָתָם מְשִׁיבִים עַל יְדֵי שְׁלִיחַ אוֹ מֵאַחֲרֵי הַכְּתָל אוֹ שְׁמֹרָאִים לָהֶם פְּנִים וְכוּ', כַּמּוּבָא בְּהַמַּעֲשֵׂה הַנַּ"ל, אֶךְ לְסוּף, הֵינּוּ כְּשִׁמְסִתְלָקִים, מְשִׁיבִים לָהֶם, שְׁעֵדִין לֹא עָשׂוּ כְּלוּם וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם בְּמַעֲשֵׂה סוּף הַתְּשׁוּבָה, שֶׁמְשִׁיבָה הִיפְתִּית־תֹּאֵר, עֵין שָׁם, עַד שְׁיִבּוֹא הַמְּנַהֵיג הַנְּכֹון וְכוּ'.

ספּוּרֵי מַעֲשֵׂיֹת מִשְׁנֵים קַדְמוֹנִיּוֹת - מַעֲשֵׂה י' מִבְּעַרְגִּיר וְעָנִי (6)

וּוּאֵס הָאֵט דְּעַרְצִיילֵט רַבְנוּ נַחְמָן מִבְּרֶסְלָב זִיע"א - אִידיש

הָאֵט עַר אִים גִּפְרַעגֵט. פֿאַרְוּאֵס אִיז עַר אַ רּוֹצַח. הָאֵט עַר אִים גִּעַנְפֿעֵרט. אִיבֿעַר זֵיין אַכְזָרִיּוֹת און אִיבֿעַר זֵיין גִּסוֹת בֵּין אִיךְ אַהֶעַר גִּקוּמֶען. הָאֵט עַר אִים גִּפְרַעגֵט. ווי אַזוי אִיז דָּאָס גִּוּוּען.

הָאֵט זִיךְ דְּעַר בַּחוּר מֵיִשָּׁב גִּוּוּען. דָּא הָאֵט עַר זִיךְ פֿאַר קִינֶעם קִיין מוֹרָא נִיט צוּ הָאָבִין. הָאֵט עַר אִים גִּזְאָגֵט און הָאֵט אִים דְּעַרְצִיילֵט דִּי גֵאנְצֶע מַעֲשֵׂה וּוּאֵס מִיט אִים הָאֵט זִיךְ אִיבֿעַר גִּטָּאן.

הָאֵט עַר אִים גִּפְרַעגֵט. אַז דְּעַר קִיסָר זָאל דִיר קוּמֶען אִין דְּעַר הָאָנֵט אַרִיין וּוּאָלֶסטוּ זִיךְ אִין אִים הֵינִיט נוֹקֵם גִּוּוּען. הָאֵט עַר אִים גִּעַנְפֿעֵרט נִיין (וּוּאָרן עַר אִיז גִּוּוּען אִיין גוֹטֶער אִיין רַחֲמֹן) אַדְרָבָא אִיךְ וּוּאָלֵט אִים אַזוי מִפְרָנֵס גִּוּוּען. ווי אִיךְ בֵּין דִיךְ מִפְרָנֵס.

הָאֵט ווִידֶעַר דְּעַר קִיסָר אָנְגִיהוּיבֵן צוּ זִפְצָן און צוּ קְרַעֲכָצִין. און הָאֵט גִּזְאָגֵט. וּוּאֵס פֿאַר אִיין שְׁלַעֲכָטֶע און אִיין בִּיטֶערֶע עֶלְטֶער דְּעַר קִיסָר הָאֵט. וּוּאָרִין עַר הָאֵט גִּיהֶעֶרֶט אַז דִי טָאָכְטֶער זֵינֶע דִי יַפֶּת תּוֹאֵר אִיז פֿאַרפֿאַלִין גִּוּוּאָרִין. און עַר אַלִיין אִיז פֿאַרשִׁיקֵט גִּוּוּאָרִין הָאֵט זִיךְ ווִידֶעַר דְּעַר בַּחוּר אָנְגִירוּפִין. אִיבֿעַר זֵיין אַכְזָרִיּוֹת (פֿלוּמֶר אום דְּעַר בַּאֲרִימְקִיִּיט) און אִיבֿעַר זֵיין גְדֻלוֹת. הָאֵט עַר זִיךְ אוֹיס גִּבְרָאָכְט און זֵיין טָאָכְטֶער. און אִיךְ בֵּין אַהֶעַר פֿאַרְוּאָרְפִין גִּוּוּאָרִין. אַלְץ אִיבֿעַר אִים.

הָאֵט עַר אִים ווִידֶעַר גִּפְרַעגֵט (דְּעַר קִיסָר צוּ דַעַם בַּחוּר) אַז עַר זָאל דִיר קוּמֶען אִין דְּעַר הָאָנֵט אַרִיין. וּוּאָלֶסטוּ זִיךְ אִין אִים נוֹקֵם גִּוּוּען עַנְפֿעֵרט עַר אִים נִיין. אִיךְ וּוּאָלֵט אִים אַזוי מִפְרָנֵס גִּוּוּען פּוֹנָקֵט אַזוי ווי אִיךְ בֵּין דִיךְ מִפְרָנֵס.

הָאֵט זִיךְ דְּעַר קִיסָר דְּעַרְקֶענֵט צוּ אִים. און הָאֵט אִים מוֹדִיעַ גִּוּוּען אַז עַר אִיז דָּאָס אַלִיין דְּעַר קִיסָר. און וּוּאֵס סֶע הָאֵט זִיךְ

און זֵי הָאָבִין דָּאָרְט גִּשְׁפִּילֵט אויף כְּלִי שִׁיר. וּוּאָרִין זֵי אַלְע הָאָבִין גִּקֶּענֵט שְׁפִילִין. וּוּאָרִין דְּעַר אִיז אַ קִיסָר. און אַזוי זֵי הָאָבִין אויף גִּקֶּענֵט שְׁפִילִין.

און עַר דֵהֵינֵנוּ דְּעַר בַּחוּר. עַר אִיז גִּוּוּען דְּעַר בְּרִיָּה צוּוִישֵׁן זֵי. וּוּאָרִין עַר אִיז שוִין דָּאָרְט גִּוּוּען פּוֹן לֵאנְג. און עַר פֿלֶעגֵט זֵי צוּ בְּרַענִגֶען פֿלִיש הָאָבִין זֵי גִיגֶעסִין. און זֵי פֿלֶעגִין דָּאָרְט בְּרַענֶען הָאָלְץ וּוּאֵס סֶע אִיז טִיעֶרֶרֶר גִּוּוּען פּוֹן גָּאָלד אִין יִשׁוּב.

פֿלֶעגֵט זֵי דְּעַר בַּחוּר צוּ דִרִינגֶען אַז דָּא אִיז גוּט אִיבֿעַר צוּ לְעִבִין דִי יָאָרִין. וועדִלִג דָּאָס גוֹטְץ וּוּאֵס מַעַנְטֶשִׁין הָאָבִין אויף דְּעַר וועלֵט אִין יִשׁוּב. אִיז בַּעֲסֶער אַז מַעַן זָאל דָּא זִיצִין. מַעַן זָאל דָּא אִיבֿעַר לְעִבִין דִי וועלֵט.

הָאָבִין זֵי אִים גִּפְרַעגֵט. וּוּאֵס פֿאַר אַ גוֹטְץ הָאָסְטוּ דַעַן גִּיהָאָט אַז דוּ זָאָגְסט אַז דָּא אִיז פֿאַר דִיר בַּעֲסֶער. הָאֵט עַר זֵי גִעַנְפֿעֵרט. און הָאֵט זֵי דְּעַרְצִיילֵט. וּוּאֵס מִיט אִים הָאֵט זִיךְ אִיבֿעַר גִּטָּאן ווי עַר אִיז גִּוּוּען אַ בְּעַרְגִירֵס זון וְכוּ' בִּיז עַר אִיז אַהֶעַר גִּקוּמֶען און וּוּאֵס אִיז אִים דְרוֹיס גִּקוּמֶען וּוּאֵס עַר אִיז גִּוּוּען אַ בְּעַרְגִירֵס זון. עַר הָאֵט גִּיהָאָט כֵּל טוֹב. דָּא הָאֵט עַר אויף כֵּל טוֹב. (אַזוי הָאֵט דְּעַר בַּחוּר אַלְץ צוּ זֵי גִזְאָגֵט) און עַר הָאֵט זֵי גִידְרוּנְגֶען אַלְץ אַז דָּא אִיז גוּט אִיבֿעַר צוּ לְעִבִין דִי וועלֵט. הָאֵט אִים דְּעַר קִיסָר גִּפְרַעגֵט. הָאָסְטוּ גִּיהֶעֶרֶט פּוֹן דַעַם קִיסָר. הָאֵט עַר אִים גִּעַנְפֿעֵרט עַר הָאֵט גִּיהֶעֶרֶט. הָאֵט עַר אִים גַּעֲפֿרַעגֵט אויף דַעַם יַפֶּת תּוֹאֵר. אויב עַר הָאֵט גַּעֲהֶעֶרֶט פּוֹן אִיר. הָאֵט עַר אִים אויף גִּעַנְפֿעֵרט. יוּא.

הָאֵט דְּעַר בַּחוּר אָנְגִיהוּיבֵן צוּ רִיִּדִין מִיט פֿעַס און הָאֵט גִּזְאָגֵט. דְּעַר רּוֹצַח. (אַזוי ווי אִינֶער קרִיצֵט מִיט דִי צִיין אויף דַעַם אַנְדֶּערִין אַזוי הָאֵט דְּעַר בַּחוּר גִּזְאָגֵט מִיט פֿעַס אויף דַעַם קִיסָר וּוּאֵס זִי הָאָבִין פּוֹן אִים גְשִׁמוּסֵט. וּוּאָרִין עַר הָאֵט נִיט גִּוּוּאָסְט אַז דְּעַר קִיסָר אַלִיין שְׁמוּסֵט מִיט אִים)

מיט אים איבער גיטאן. איז דער בחור אויף אים אנדער גיפאלין און האט אים גיקושט און גיהאלצט.

און זי (דהיינו די יפת תואר וואס זי איז דא אויף גיווען. נאר פארשטעלט פנ"ל) הערט דאס אלץ ווי די ביידע שמוסין איינער מיט דעם אנדערין.

און דער בחור איז זיין סדר גיווען. ער פלעגט אלע טאג גיין. און האט זיך איין סימן גימאכט אין דריי ביימער. און האט דארט גיזוכט דאס פתב. ווארין סע איז דארט גיווען אלפי אלפים ביימער.

פלעגט ער זיך מאכין איין סימן אין דריי ביימער. וואס ער האט גיזוכט. פדי ער זאל שוין מארגין ניט באדארפן זוכן אין די דריי ביימער. אזוי פלעגט ער טאן אלע טאג. טאמער פארט וועט ער גיפינען דאס פתב. (דהיינו דאס פתב וואס זי האט אים גישיקט וואס סע איז ביי אים פארפלין גיווארין צווישן די ביימער פנ"ל)

און אז ער פלעגט זיך אומקערין פון דארט פלעגט ער קומען מיט פארוויינטע אויגן. ווארין ער פלעגט וויינען. אז ער האט גיזוכט און האט נישט גיקענט גיפינען. האבין זיי אים גיפרעגט (דהיינו דער קיסר מיט דער יפת תואר) וואס זוכסטו צווישן די ביימער. און דערנאך קומסטו צוריק מיט פארוויינטע אויגן.

האט ער זיי דערציילט די גאנצע מעשה. באשר די בת קיסר (דהיינו די יפת תואר) האט אים גישיקט א פתב. האט ער עס באהאלטן אין איין בוים פון די ביימער איז גיקומען איין שטוירעם ווינט וכו' פנ"ל היינט זוכט ער טאמער וועט ער עס גיפינען.

האבין זיי צו אים גיזאגט. מארגין אז דו וועסט גיין זוכן וועלין מיר מיט דיר אויף גיין. טאמאר וועלין מיר גיפינען דאס פתב. איז אזוי גיווען. זענען זיי מיט אים אויף גיגאנגען.

האט די בת קיסר גיפונען דאס פתב אין איין בוים. און זי האט עס אויף גיפנינט. האט זי גיזעהן. אז דאס איז איר אייגן פתב פון איר האנט.

האט זי זיך מיישב גיווען. אז זי וועט אים תיכף אויס זאגן. אז זי איז דאס אליין. אז זי וועט זיך ווידער אויסטאן די קליידער. און וועט זיך ווידער אומקערין צו איר שיינקייט. און זי וועט ווידער זיין א יפת תואר אזוי ווי פריר. קאן ער זיך אנדער פאלן און אויס גיין. און זי וויל סע זאל זיין בכשרות פדת (פלומר נעמען קאן זי אים דא ניט אין דער מדבר ווארין זי באדארף מיט אים חתונה האבין אזוי ווי סע קער צו זיין)

איז זי גיגאנגען. און האט אים אומגינקערט דאס פתב און זי האט צו אים גיזאגט אז זי האט גיפונען דאס פתב. (פלומר דאס האט זי אים נאך ניט אויס גיזאגט אז זי איז דאס אליין נאר זי האט אים סתם גיזאגט אז זי האט דאס פתב גיפונען)

איז ער תיכף אנדער גיפאלין און איז גיבליבן חלשות. האבין זיי אים דערמינטערט. איז צווישן זיי גיווען א גרויסע שמחה. דערנאך האט דער בחור גיזאגט. וואס טויג מיר דאס פתב ווי וועל איך זי שוין קאנען גיפינען. זי איז זיך היינט א וודאי ערגעץ ביי עפעס א מלך. (ווארין ער האט גימיינט אז זי איז פארקויפט גיווארין דורך דעם רוצח אזוי ווי דער קיסר האט אים דערציילט) נאך וואס טויג מיר דאס. איך וועל מיר דא איבער לעבן מיינע יארין. און איז גיגאנגען. און האט איר אומגינקערט דאס פתב. און האט צו איר גיזאגט נא דיר דאס פתב וועסטו גיין און וועסט זי נעמען. (ווארין זי איז זיך גיווען פארשטעלט ווי איין זכר)

האט זי זיך גילאזט גיין און האט אים גיבעטין אז ער זאל אויף מיט איר גיין. ווארין איך וועל זי בוודאי נעמען. וועט זיך מיר גוט זיין. וועל איך דיר אויף איין חלק גיבן פון מיין גוטץ (פלומר די בת קיסר וואס זי איז גיווען פארשטעלט ווי איין זכר האט עס אזוי גיזאגט צו דעם בחור)

און דער בחור האט גיזעהן אז דער איז א חכם און ער וועט זי בוודאי נעמען. איז ער מרוצה גיווארין מיט אים צו גיין. (דהיינו מיט דער בת קיסר וואס ער האט גימיינט אז זי איז איין זכר) און דער קיסר איז גיבליבן אליין. ווארין ער האט מורא גיהאט זיך אום צו קערין. אין דער מדינה אריין.

הָאָט זײַ אַיִם גײַבעטײַן. אַז ער זאַל אויף גײַן וואַרײַן ער וועט זײַ בּוֹדַאי נעמען די יַפֿת תּוֹאַר. הָאָסְטוּ זײַךְ שׁוֹיִן קײַן מוֹרָא נײַט צו הָאָבײַן (פֿלומר זײַ האָט אַיִם גײַזאַגט אײַךְ וועל זײַךְ בּוֹדַאי אַפּוֹזײַכן די יַפֿת תּוֹאַר הָאָסְטוּ שׁוֹיִן קײַן מוֹרָא נײַט צו הָאָבײַן. וואַרײַן דאָס מַזַּל וועט זײַךְ אומקערײַן אַז מען וועט זײַ גײַפֿינען) און מען וועט דײַךְ אויף הײַסײַן אום קערײַן.

זענען זײַ גײַגאַנגען די אַלע דרײַ אײַן אײַנעם. און זײַ הָאָבײַן זײַךְ גײַדוּנגען אַ שׁיף און זײַ זענען גײַקומען צו דער מַדִּינָה. וואוּ די קײַסרײַט זײַצט. און זײַ זענען גײַקומען צו דער שְׁטאַט וואוּ זײַ זײַצט דאַרטײַן.

און זײַ הָאָבײַן אַנײַדער גײַשטעלעט די שׁיף האָט זײַךְ די בַּת קײַסר מײַשׁב גײַווען. אַז זײַ וועט תּיִכּף אױס זאַגן דער מוֹטער. אַז זײַ אײַז גײַקומען. קאַן זײַ אױסגײַן. אײַז זײַ גײַגאַנגען און האָט גײַשׁיקט צו דער מוֹטער. בַּאָשׁר סע גײַפֿינען זײַךְ אַ מַעֲנֵשׁט. וואָס ער האָט אײַן יִדִיעָה פון אײַר טאַכטער.

דערנאָך אײַז זײַ אַלײַן גײַגאַנגען צו דער קײַסרײַט און האָט אײַר דערצײַלט. וואָס סע האָט זײַךְ אײַבער געטאַן מײַט אײַר טאַכטער. און האָט אײַר דערצײַלט די גאַנצע מעשׁה. און צום סוף האָט זײַ אײַר גײַזאַגט (מײַט דעם לָשׁוֹן).

און זײַ (דײַנו די טאַכטער) אײַז אויף דאָ. דערנאָך האָט זײַ אײַר גײַזאַגט דעם אַמֶּת. אײַךְ בײַן דאָס אַלײַן. און זײַ האָט אײַר מוֹדִיעַ גײַווען. אַז אײַר חֶתָן דײַנו דעם בערגערס זון אײַז אויף דאָ.

נאַר זײַ האָט גײַזאַגט צו דער מוֹטער. אַז זײַ ווײַל אַנְדערשׁ נײַט. נאַר אַז מען זאַל אומקערײַן קרײַק אײַר פֿאַטער דעם קײַסר אויף זײַן אָרט. און די מוֹטער האָט דאָס גאַר נײַט גײַוואָלט. וואַרײַן זײַ אײַז אויף אײַם זײַער ברוֹגז גײַווען. ווײַל אײַבער אײַם אײַז דאָס אַלץ גײַווען נאַר זײַ האָט גײַמוזט צוּלײַב טאַן דאָס אײַר טאַכטער.

הָאָט מען גײַוואָלט אײַם אומקערײַן (דײַנו דעם קײַסר) האָט מען גײַזוכט דעם קײַסר. און ער אײַז גאַר נײַט דאָ. האָט אײַר די טאַכטער אױס גײַזאַגט אַז דער קײַסר אײַז אויף דאָ מײַט זײַ.

אײַז גײַווען די חתונה. און די שְׁמִחָה אײַז אײַן גאַנצײַן.

און די מלוכה און דאָס קײַסרײַט האָבן זײַ אַפּגײַנומען. דײַנו דעם בערגערס זון מײַט דער יַפֿת תּוֹאַר וואָס זײַ האָבן חתונה גײַהאַט. און זײַ האָבן מוֹלָךְ בַּפֿיפּה גײַווען. דײַנו זײַ האָבן גײַקײַנגט אײַבער גאַר דער וועלט. אַמֶּן וַאֲמֶּן.

דערנאָך האָט אויף דער אַלטער קײַסר קײַן גדולה נײַט גײַהאַט וואַרײַן סע אײַז אַלץ אײַבער אײַם גײַווען:

דער בערגער האָט גײַהאַט גרויס גדולה ער אײַז דעם קײַסרײַט פֿאַטער וואָס ער אײַז דער עיקר:

דעם מאַטראַס האָט מען אַן גײַפֿאַטשט אַן גײַפֿאַטשט און מען האָט אײַם אַרויס גײַשטופֿט.

בײַ לוט שְׁטײַט הַהֵרָה הַמֶּלֶט דאָס אײַז אַ בערגר. און פון אײַם קומט אַרויס מְשִׁיחַ:

יודן האָבן אײַן מצרים גײַהאַט סײַמנים ווער דער גוֹאֵל וועט זײַן וכו' און אויף דעם גוֹאֵל וואָס סע וועט קומען אײַז בּוֹדַאי אויף דאָ סײַמנים.

מְשִׁיחַ וועט זאַגן אײַטליכן יודן וואָס מײַט אײַם האָט זײַךְ אײַבער גײַטאַן אײַטליכן טאַן:

תָּמָר האָט אויף פֿאַרלוירן די סײַמנים. אַזוי ווי אײַן מַדְרֵשׁ שְׁטײַט. און אַז מען האָט זײַ גײַוואָלט פֿאַרברענען אײַז גײַקומען דער ס״מ און האָט פון אײַר דערנווייטערט די סײַמנים. און דער מַלְאָךְ גַּבְרִיאֵל אײַז גײַקומען און האָט זײַ צו אײַר אַפּ גײַבראַכט. אַזוי ווי אײַן מַדְרֵשׁ שְׁטײַט און פון אײַר קומט אַרויס מְשִׁיחַ. בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אַמֶּן.

דאָס האָט אַלץ דער רַבִּי זײַל גְּשׁוּמוֹסֵט נאָך דער מעשׁה כַּדִּי מען זאַל זײַךְ קענען עפֿעס שְׁטוֹיִסײַן ווי ווײַט די מעשׁה דערלאַנגט. אַז וואוּיל אײַז דעם וואָס ער וועט זוכה זײַן צו ווײַסן דעם סוד פון די מעשׁיות אפֿילו אויף יענער וועלט.

דאָס וואָס דאָ שְׁטײַט אײַן דער מעשׁה ווי אײַטליכער קומט מײַט זײַן שׁיר. און אַ טײַל ענפֿערט מען דורך אײַן שְׁלִיחַ וכו' פֿנ״ל. אַזוי אײַז פֿאַר הַאֲנִדִּין פֿמָה גרויסע לײַט.

וואָס אַטליכער טוט וואָס ער טוט. און אײַטליכער פֿאַרײַט זײַךְ און ווײַל דערלאַנגען דעם רַעכְטֵן תּכּלִּית. און קײַנער אײַז נײַט זוכה צום רַעכְטֵן תּכּלִּית צום אַמֶּת. נאַר דער וואָס ער אײַז ראוי דערצו. און אַ טײַל ענפֿערט מען דורך אײַן שְׁלִיחַ. אַדער פון אײַנטער דער וואָנט. אַדער מען ווײַזט זײַ אַרויס דאָס פֿנים וכו' אַזוי ווי אײַן דער מעשׁה שְׁטײַט. נאַר צום סוף אַז זײַ גײַען אַוועק פון דער וועלט. ענפֿערט מען זײַ. אַז זײַ האָבן נאָך גאַר נײַט גײַטאַן.

אַזוי ווי אײַן דער מעשׁה שְׁטײַט ווי די יַפֿת תּוֹאַר האָט צום סוף זײַ גײַענפֿערט די וואָסערײַן זענען אַבער אײַבער דײַר נאָך נײַט אַרײַבער גײַגאַנגען. בײַז סע וועט קומען דער רַעכְטֵן מַנְהִיג בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אַמֶּן. דאָס האָט אויף דער רַבִּי זײַל גײַשמוֹסֵט.

_____ נאמען
 _____ טעלפון
 _____ שטאט

דעם רבינ'ס מעשיות

בחינה אויף ספורי מעשיות

די צענטע מעשה (6) (סוף) - פונעם בערגיר מיטן ארימאן

- ער האט זיך זייער געפריידט
- ער האט געווינט פון איבער גענומענקייט
- ט. וואס האט דער זוהן פון בערגיר געטון מיט די כתב וואס מ'האט געטראפן?
 - ער האט עס געגעבן פארן קיסר
 - ער האט עס געהאלטן פאר זיך
 - ער האט עס געגעבן פאר די טאכטער פון קיסר
- י. איז דער קיסר געגאנגען מיט דער זוהן פון בערגיר און די טאכטער פון קיסר?
 - ער איז געבליבן אליין
 - זיי זענען געגאנגען די אלע דריי אין איינעם
 - ער איז געגאנגען נאך זיי
- יא. צו וועלכע מדינה זענען זיי אנגעקומען?
 - צו די מדינה וואס דער בערגיר איז דארטן
 - צו די מדינה וואס די קיסרית זיצט דארטן
 - צו די מדינה וואס דער רוצח איז דארטן
- יב. וואס האט די טאכטער פון קיסר געשיקט זאגן פאר איר מאמע?
 - אז מ'האט געטראפן איר טאכטער
 - אז עס איז דא א מענטש וואס האט איין ידיעה פון איר טאטכער
 - אז עס איז דא א איינער וואס ווייסט וואו די טאכטער איז
- יג. וואס האט די טאכטער פון קיסר אליין דערציילט נאכדעם פאר איר מאמע?
 - וואס ס'האט זיך געטון מיט איר טאכטער
 - וואס ס'האט זיך געטון מיטן קיסר
 - וואס ס'האט זיך געטון מיטן זוהן פון בערגיר
- יד. ווער האט געהאט גרויס גדולה נאכדעם?
 - דער קיסר
 - די טאכטער פון קיסר
 - דער בערגיר
- טו. וואס לערנסטו זיך ארויס פון די מעשה?
 - אז עס איז נישטא קיין יאוש אויף די וועלט
 - אז ביים סוף וועט אלעס ווערן פאראכטן
 - _____

- א. וואס האבן געטון אין מדבר דער קעניג און די בת קיסר און דער זוהן פון בערגיר?
 - געשפילט אויף כלי שיר
 - זיך געפרייעט און געטאנצט
 - ביידע תשובות זענען ריכטיג
- ב. וועלכע האלץ פלעגן זיי ברענען דארטן?
 - האלץ וואס איז טייערער פון זילבער אין ישוב
 - האלץ וואס איז טייערער פון דיימאנטן אין ישוב
 - האלץ וואס איז טייערער פון גאלד אין ישוב
- ג. ווער האט זיך דער ערשטער אנטפלעקט (באוויזן) ווער ער איז?
 - דער קיסר
 - דער זוהן פון בערגיר
 - די טאכטער פון קיסר
- ד. ווער האט זיך דער צוויטער אנטפלעקט (באוויזן) ווער ער איז?
 - דער קיסר
 - דער זוהן פון בערגיר
 - די טאכטער פון קיסר
- ה. אין וויפיל בוימער האט דער זוהן פון בערגיר יעדן טאג געזוכט די כתב?
 - אין צוויי
 - אין דריי
 - ער האט נישט געציילט וויפיל
- ו. וואס האט דער זוהן פון בערגיר געטון ווען ער האט נישט געטראפן די כתב?
 - געווארן בעצבות
 - געוויינט
 - זיך געשטארקט
- ז. ווער האט געטראפן די כתב?
 - דער קיסר
 - דער זוהן פון בערגיר
 - די טאכטער פון קיסר
- ח. וואס איז געשען מיט דער זוהן פון בערגיר ווען מ'האט געטראפן די כתב?
 - ער איז געפאלן חלשות

איז ג'ווען די תתננה. און די שמוחה איז אין גאנצין - מיט אסאך הצלחה!!!

די סיפורי מעשיות וואס דער הייליגער רבי האט דערציילט זענען קודש קדשים, זיין כוונה איז געווען אונז צו אויפוועקן פון טיפן שלאף, אזוי ווי דער רבי האט געזאגט אז "די סיפורי מעשיות זענען מסוגל צו אויפוועקן פון שלאף.

דער הייליגער רבי האט געזאגט אז אין יעדע ווארט פון די הייליגע מעשיות זענען באהאלטן סודות התורה, און אפילו א פשוטער מענטש וואס וועט עס לערנען, קען ארויס נעמען פון דעם מוסר און התעוררות צו השם יתברך.

שם _____
 טלפון _____
 עיר _____

דעם רבינ'ס אעשיות

מבחן בספורי מעשיות

מעשה י' (6) (סוף) - מבערגיר ועני

- א. מה עשו המלך והבת קיסר וכן הבערגיר במדבר?
 מנגנים בכלי שיר
 שמחו ורקדו
 שתי התשובות נכונות
- ב. איזה עצים היו שורפין שם?
 עצים שהיו יקרים מן כסף בישוב
 עצים שהיו יקרים מאבנים טובות בישוב
 עצים שהיו יקרים מן זהב בישוב
- ג. מי גילה את עצמו הראשון?
 הקיסר
 בן הבערגיר
 בת הקיסר
- ד. מי התגלה עצמו השני?
 הקיסר
 בן הבערגיר
 בת הקיסר
- ה. בכמה אילנות חיפש בן הבערגיר כל יום את הכתב שקיבל מבת הקיסר?
 בשתיים
 בשלש
 לא ספר
- ו. מה היה עושה בן הבערגיר כשחיפש ולא מצא הכתב?
 התעצב
 בכה
 התחזק
- ז. מי מצא בסוף את הכתב?
 הקיסר
 בן הבערגיר
 בת הקיסר
- ח. מה קרה לבן הבערגיר כשנמצא הכתב?
 נפל חלשות
 שמח מאוד
 בכה מרוב התרגשות
- ט. מה עשה בן הבערגיר עם הכתב שנמצא?
 נתנו לקיסר
 השאיר אצלו
 נתנו לבת הקיסר
- י. האם הקיסר הלך עם בן הבערגיר ובת הקיסר?
 נשאר לבדו
 הלך עמהם יחד
 הלך אחריהם
- יא. לאיזה מדינה הגיעו?
 למדינה שהיה שם הבערגיר
 למדינה שיושבת שם הקיסרית
 למדינה שהיה שם הרוצח
- יב. מה שלחה בת הקיסר להודיע לאמה?
 שנמצאה בת הקיסר
 שנמצא איש שיודע ידיעה מבתה
 שנמצא איש שיודע היכן נמצאת בתה
- יג. מה ספרה בת הקיסר לקיסרית בתחילה?
 כל מה שעבר על בתה
 כל מה שעבר על הקיסר
 כל מה שעבר על בן הבערגיר
- יד. למי היה גדולה אחר כך?
 לקיסר
 לבת הקיסר
 לבערגיר
- טו. מה אתה לומד מסיפור זה?
 שאין שום יאוש בעולם כלל
 שבסוף יתוקן הכל

וְהִיְתָה הַחֲתָנָה. וְהַשְׂמָחָה בְּשִׁלְמוֹת - בַּהֲצִלָּהָ!!!

ספורי מעשיות שסיפר רבינו הקדוש הם קודש קדשים וכונתו ז"ל הייתה כדי לעורר אותנו משנתנו הרוחנית, וללמד אותנו דעת ודרך ישירה לעבודת השם יתברך בהתעוררות הלב, כמו שאמר רבינו: "ש"ספורי מעשיות שלו מסוגלים לעורר מהשינה", ולמען דעת אשר בכל תיבה ותיבה מאלו המעשיות טמונים סודות התורה טמירים ונעלמים, כנשמע מפיו הקדוש בעצמו, ואפילו איש פשוט אשר יקרא אותם יכול להוציא לעצמו מוסר והתעוררות להשם יתברך